

Stajyerlik

Devlet memurlarının, memuriyet hizmetine temelli olarak atanmadan önce bir süre aday olarak çalışmaları zorunludur. Aday memurlar adaylık süresince görevlerinin gerektirdiği bilgi ve tecrübeyi sağlıyan bir çeşit hizmet içi eğitime tabi tutulurlar.

İlkokul öğretmenlerinin stajyerlik işleri Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanmış bir stajyerlik yönetmeliği ile düzenlenmiştir.

İLKÖĞRETMEN OKULU MEZUNLARINA AİT STAJYERLİK YÖNETMELİĞİ

1 — İlkokul öğretmenliğine atananlar bir yıldan üç yıla kadar stajyer olarak çalışırlar. Bunların stajyerlikte başarı gösterip gösteremedikleri bölge ilköğretim müfettişinin başkanlığında kurulacak üç kişilik bir kurul tarafından verilecek ve valilik yoluyla gönderilecek tutanağa göre Millî Eğitim Bakanlığınca tesbit edilir.

Tutanaklar düzenlendiği tarihten itibaren en geç 15 gün içinde bakanlığa gönderilir.

Kurulun üyeleri şunlardır :

- a) Bölge ilköğretim müfettişi;
- b) Stajyer öğretmenin bağlı bulunduğu ilköğretim müdürü;
- c) Stajyer öğretmenin çalıştığı okulun müdürü (müdür görevlisi de stajyer öğretmen ise kurul başkanının seçeceği başka bir ilkokul müdürü veya tecrübeli bir öğretmen).

2 — Stajyer öğretmenlerin yetiştirilmeleri :

Tek öğretmenli okullara atanan stajyer öğretmenler:

a) Öğrenci, kayıt, kabul, devam ve takip işlerini, resmi yazışmaları, kanun ve yönetmelik hükümlerine göre yürütürler,

b) Okuttukları gurup veya sınıfın eğitim ve öğretim işlerini ilkökul programını, ilkökullar yönetmeliği ve bakanlık genelgelerine uygun şekilde uygularlar;

c) Ders araçlarından mümkün olanları hazırlar ve onarır;

ç) Okulda kitaplık yoksa kurar, varsa geliştirirler;

d) İlkokul programının gerektirdiği ölçüde çevreyi inceler, tanır ve bundan derslerde faydalanırlar;

e) Okul ve uygulama bahçesinin kuruluş amacına uygun olarak geliştirilmesine çalışırlar;

f) İlkokullar yönetmeliğinde belirtilen öğrenci iş kollarını kurar ve çalıştırırlar;

g) Öğrencilerin sağlık, ruhsal ve sosyal durumlarını inceler, dosyalanır ve okul çalışmalarında bunları gözönünde tutarlar;

ğ) Tecrübeli idareci ve öğretmenlerin çalışmalarını izler ve ondan faydalanırlar;

h) Bölge ilköğretim müfettişinin meslekî toplantılarına katılır ve bu toplantılarda müfettişin vereceği ödevleri yerine getirirler.

Birden fazla öğretmenli okullara atanan stajyer öğretmenler :

(Yukarıdaki b, c, d, f, g, ğ, h fıkraları ile belirtilen ödevleri yerine getirmekle beraber).

a) Gerektikçe okul müdürü ile birlikte okulun kayıt, yazışma ve yönetim işlerinde çalışırlar;

b) Sınıf kitaplığı yoksa kurar, varsa geliştirirler.

3 — Bölge ilköğretim müfettişliğince ders yılı başında bu

yönetmelik esasları dahilinde bir yetiştirme programı düzenlenerek stajyer öğretmenlere gönderilir. Müfettiş, stajyer öğretmenlerin okullarına diğerlerinden fazla giderek bu yetiştirme programının gerçekleşmesi bakımından onlara rehberlik ve yardımda bulunur.

4 — Stajyerliğin kaldırılması işlemi :

Stajyer öğretmenlerden, okuttuğu gurup veya sınıftaki başarısı ile yetiştirme programı uygulaması kurulca yeterli görülenler 1. madde hükümlerine göre asil öğretmenliğe geçirilir. Asil öğretmenliğe geçirilenlerin stajyerlikte buldukları süre emekliliklerinde fiili hizmetlerine sayılır.

5 — Stajyerlikte başarı gösteremeyenlerin durumları :

Stajyerliğin birinci öğretim yılı sonunda başarı gösteremeyenlerin stajyerlikleri bir yıl daha uzatılır. İkinci öğretim yılı sonunda da başarı göstermezlerse, 371 sayılı kanun hükmüne göre tam teşkilâtli başka bir okulda bir öğretim yılı daha denemeye tabi tutulur.

Gene basan gösteremeyenlerin görevlerine son verilir. Bunlardan mecburi hizmeti olanlar hakkında gereken kanunî kovuşturma yapılır.

6 — Başarılan asil öğretmenliğe geçirilmeleri için yeter görülmeyen stajyerlerin hangi yönlerden başarılı olamadıkları kurulca düzenlenecek tutanakta belirtilir. Tutanak 1. maddenin son fıkrası uyarınca Millî Eğitim Bakanlığına gönderilir. Durum bakanlıkça kesin hükme bağlandıktan sonra millî eğitim müdürlükleri yoluyla kendilerine duyurulur.

7 — Millî eğitim müdürleri, ilköğretim müfettişleri, ilköğretim müdürleri, okul müdürleri, stajyerin faydalanacağı tecrübeli öğretmenlerle stajyerin mezun olduğu ilköğretmen okulu müdür ve öğretmenleri, stajyerlere bu yönetmelikle verilmiş olan ödevlerin yapılmasında kolaylık göstermek ve onların başarılı birer öğretmen olmalarını sağlamak hususunda gerekli rehberliği ve her türlü yardımı yapmakla yükümlüdürler.

8 — Bu yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

9 — Bu yönetmelik hükümlerini Millî Eğitim Bakam **yürütür.**

Orta Dereceli Okul Öğretmenlerin Staj İşleri:

Orta dereceli okul öğretmenliği için yapılması gerekli stajın şartları 1702 sayılı kanunun 4. maddesinde gösterilmiştir. Bu maddeye göre ilk göreve stajyer olarak başlanır. Staj yılı sonunda yeterlik ve öğretim kabiliyeti, talim sicili ve teftiş raporu ile sabit olan stajyerler öğretmen unvanını alırlar. Meslekte kıdem öğretmen ünvanı alındığı tarihten hesaplanır. Öğretmen unvanı alınmadıkça terfi edilemez ve iki yıl içinde öğretmen unvanı alamıyan stajyerlerin görevine son verilir.

1702 sayılı kanun yürürlüğe girmeden önce orta dereceli okul öğretmenlerinin staj işleri 439 sayılı kanunun 6. maddesine göre yapılmaktaydı. Bu kanunda stajyerliğin kaldırılması usulü gösterilmediği için Millî Eğitim Bakanlığınca stajyerliğin kaldırılması şu usule bağlanmıştı:

Bir yılı dolduran stajyerin, stajyerliğinin kaldırıp kaldırılmaması hususu öğretmenler kurulunda tartışılıp bir karara bağlanır, kaldırılmasına karar verilmesi halinde okul müdürlüğüne bakanlığa teklif yapılır ve bakanlığın onayı alındıktan sonra öğretmenliğe geçirilirdi. Daha sonra 439 sayılı kanunun 6. maddesi 1702 sayılı kanunla değiştirilerek yeni esaslar getirilmiştir. Fakat yukarıda izah edilen yol terkedilmemiş ve uygulamada kalmıştır. Yani bugün de stajyerliğin kaldırılması öğretmenler kurulunca karara bağlanmakta ve Bakanlığa teklif yapılmaktadır. Ancak bu kanundan doğan bir formalite değildir ve stajyerliğin kaldırılması için öğretmenler kurulu kararına ihtiyaç yoktur, kanunun gösterdiği şartlar şunlardır :

1) Okul müdürlerince doldurulan talim sicili ile öğretmen adayının başarısının tesbit edilmiş olması veya;

2) Bakanlık müfettişlerince yapılan teftişle başarısının tesbit edilmesi ve;

3) Stajyerliğin kaldırılması hususunda yapılan teklifin bakanlıkça onaylanması halinde stajyerlik kaldırılmış sayılır.

Bir yıl geçtiği halde stajyerliği kaldırılmıyan adayların adaylık süreleri bir yıl daha uzatılır. İkinci yılda da başansız sayılanların görevlerine son verilir. Göreve son verme işi idarî bir işlemdir. Bu işlemin haksız olarak uygulanması halinde işlemin tebliği tarihinden itibaren doksan gün içinde Danıştayda iptal davası açılabilir.